

ANTWERPEN – NEW YORK, ENKELE REIS

Leen De Laere

Antwerpen – New York,
enkele reis

© 2015 –Leen De Laere & Uitgeverij Vrijdag
Jodenstraat 16, 2000 Antwerpen
www.uitgeverijvrijdag.be

In samenwerking met Wablieft
Kardinaal Mercierplein 1, 2800 Mechelen

www.wablieft.be – boeken@wablieft.be
Omslagontwerp: Mulder van Meurs, Amsterdam
Foto auteur: Johan Martens
Vormgeving binnenwerk: theSWitch, Antwerpen

NUR 301
ISBN 978 94 6001 405 5
D/2015/11.676/270
e-boek:
ISBN 978 94 6001 406 2

Projectpartners:
Wablieft/Vocvo, Luisterpuntbibliotheek

Dit boek is ook als luisterboek beschikbaar.

Niets van deze uitgave mag door middel van elektronische of andere middelen, met inbegrip van automatische informatiesystemen, worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

1 Het vertrek

Ze zien mij niet staan. Ik wuif met mijn witte zakdoek. Ik roep zo hard als ik kan. Het lawaai rond mij is enorm. Ik dring me naar voren en roep nog harder.

Honderden mensen staan te schreeuwen en te wuiven. Meeuwen krijsen boven ons hoofd. Matrozen halen de loopplank binnen. Plots klinkt er een luid getoeter. Het is tijd.

Ik roep nog een keer: ‘Karel! Josée! Hier ben ik!’

Mijn broer en zus staan in de massa mensen op de Rijnkaai. Eindelijk zien ze me. Karel zwaait met zijn hoed en Josée roept: ‘Dag jongen, zo vlug mogelijk schrijven, hé!’ Ze heeft een luide stem, mijn oudste zus.

Het houten dek onder mijn voeten trilt. Eindelijk, we vertrekken! Ik kijk voor de laatste keer naar mijn stad. De toren van de kathedraal is heel dichtbij. Ik zal Antwerpen missen, dat weet ik. Natuurlijk zal ik vooral mijn familie en vrienden missen, maar ook de stad zelf. Ik liep graag door haar

straatjes. Uren heb ik gezworven door het oude centrum en de haven. Ik ging zo vaak mogelijk kijken naar het vertrek van de boten van de Red Star Line. Dan wuifde ik naar de mensen aan boord, ook al kende ik hen niet. En nu sta ik zelf hier, op het dek van zo'n prachtig schip!

Onze boot maakt zich los van de kade en vaart de Schelde op. De mensen aan boord beginnen zich te verspreiden. De zon verdwijnt achter de wolken en ik krijg het een beetje koud.

Ik ga op zoek naar mijn kajuit. Nummer 317 is het, in tweede klasse. Het ticket kostte veel geld, maar pa heeft dat betaald. Hij vond eerste klasse te duur, maar derde klasse is voor arme mensen. En echt arm zijn we niet, al hebben we het nu minder goed dan voor de oorlog.

De meeste passagiers in derde klasse zijn geen Belgen. Zij komen uit Rusland, Polen en wie weet waar nog vandaan. Al tientallen jaren komen mensen uit die landen naar Antwerpen. Hier stappen ze op de boot naar Amerika.

Ik heb altijd graag naar de boten gekeken, maar ik had nooit gedacht dat ik zelf naar Amerika zou gaan. Mijn familie woont al generaties lang in Antwerpen.

Ik loop snel over het dek en struikel bijna over iemand die voorovergebogen staat. Het is een meisje in een witte jurk. Misschien voelt ze zich wat ziek.

'Pardon! Is alles in orde?' vraag ik.

Het meisje komt recht. Ze kijkt me aan.

Daarvoor moet ze omhoog kijken. Ze is klein en ik ben groot, groter dan de meeste mannen. Dat zit in de familie.

'Ja hoor, dank u wel. Ik heb iets laten vallen.'

Ze spreekt Nederlands maar met een zwaar Amerikaans accent. Het klinkt heel grappig.

'Misschien kan ik helpen zoeken?' Ze heeft prachtige ogen, zie ik. Groot en blauw. Ze staan een beetje schuin, zoals de ogen van de Siamese kat van mijn tante. Dat is een vervelend beest, dat krijst als een klein kind. Maar het is wel een mooie kat. Het meisje is ook mooi. En ze draagt een heel dure jurk. Dat kan ik wel zien, want ik heb drie zussen die veel over kleren praten.

‘Ik bukte mij om een knoopje op te rapen maar opeens bewoog het schip,’ zegt het meisje. ‘En nu is dat stomme knoopje weggerold!’

Samen speuren we het dek af. Al snel vind ik het knoopje.

Ze bedankt me heel vriendelijk. ‘Ik ben blij dat u het gevonden hebt. Het is parelmoer. Tante Cornelia zou zeuren als ik het kwijt was.’

‘Reist u met uw tante?’ Ik kan niet zo goed leeftijden inschatten. Het meisje lijkt me te jong om alleen te reizen.

‘Ja, met mijn tante en met mijn vader.’ Ze kijkt even bedroefd. Dan lacht ze weer en zegt: ‘Ik heet Teresa.’ Ze spreekt het uit alsof het een Engelse naam is.

Ik schud haar uitgestoken hand en zeg: ‘Mijn naam is Frans. Frans Wouters.’

Teresa vraagt of ik alleen reis, en waarom ik naar Amerika ga. Heb ik er familie? Ze is helemaal niet verlegen, anders dan de meeste Vlaamse meisjes van haar leeftijd. Ik kan haar niet vragen hoe oud ze is – dat is niet

beleefd – maar ik denk dat ze vier, vijf jaar jonger is dan ik. Ik ben negentien.

Ik vertel Teresa dat ik tijdens het eerste jaar van de oorlog een beroemde Amerikaanse journalist heb ontmoet. Zijn naam is Edward Powell. Hij was de enige buitenlandse journalist die schreef over de vreselijke bombardementen op Antwerpen, in augustus 1914. Hij was er ook bij toen het Duitse leger onze stad veroverde. Later heeft hij daar zelfs een boek over geschreven.

Meneer Powell vertelde prachtige verhalen over Amerika. Hij toonde me foto’s van New York. Wat een stad! Zulke hoge gebouwen! Toen kreeg ik al zin om die stad zelf eens te zien.

Op het einde van de oorlog leerde ik Angela kennen. Het is ook om haar dat ik nu naar Amerika vertrek. Maar dat vertel ik niet aan Teresa.

‘En jij? Ben jij Amerikaanse?’ vraag ik.

‘Woon je in New York?’

‘Ja, maar mijn familie kwam lang geleden

uit Nederland,' antwoordt Teresa. 'In New York wonen veel mensen van Nederlandse afkomst.'

'Je spreekt goed Nederlands,' zeg ik.

'Dank je. Ik heb privéles gekregen. Mijn lerares zei dat ik goed ben in talen.'

2 Aan boord van de Lapland

'Wil je samen met mij het schip verkennen?' vraagt Teresa.

'Ja, dat is goed. Nu meteen? Moet jij niet eerst je spullen uitpakken?'

'Nee hoor, dat doet ons dienstmeisje. Onder toezicht van tante Cornelia natuurlijk. Die maakt altijd een hoop drukte over zulke dingen.'

Teresa draait zich om en slaat haar hand voor haar mond. 'O nee, daar heb je haar!'

'Teresa!' Een magere dame komt naar ons toe. Ze spreekt niet luid maar ze klinkt heel streng. Wat ziet ze er deftig uit, met veel juwelen en een jas met een grote bontkraag. Bont van vossen, denk ik. Ik zie dat de kop van het beest nog aan de kraag zit. Bah!

'Met wie praat je?' vraagt de dame, in het Engels. Ze neemt een lorgnet uit haar tas en tuurt naar mij. Ik heb dat altijd gek gevonden, zo'n bril op een stokje.

'Dit is Frans Wouters, uit Antwerpen,' zegt Teresa. En tegen mij: 'Mijn tante, miss Van Schuyler.'